Ombudsman v době letních brigád upozorňuje na povinnost nezaměstnaných v evidenci úřadu práce: včasné nahlášení přivýdělku ušetří nepříjemnosti i peníze

19.7.2024 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Povinné oznámení možného přivýdělku úřadu práce se vztahuje jak na dohody o provedení práce (DPP), tak na dohody o pracovní činnosti (DPČ). Důsledky pro nezaměstnané se liší podle typu dohody. Pokud si při práci na DPČ lidé vydělají maximálně polovinu minimální mzdy, mohou zůstat v evidenci uchazečů o zaměstnání a stát za ně nadále platí zdravotní pojištění. Po dobu trvání DPČ nemají nárok na podporu v nezaměstnanosti. Naproti tomu lidé pracující na DPP v evidenci nezaměstnaných vůbec být nesmí a nemohou ani dostávat podporu.

„Doporučuji proto, aby nezaměstnaný jakoukoli práci na dohodu úřadu práce nahlásil. V případě dohod o provedení práce je nutné, aby ještě před uzavřením dohody svou evidenci u úřadu práce ukončil na vlastní žádost. Po skončení DPP pak může o zařazení do evidence, případně o podporu v nezaměstnanosti znovu požádat,“ vysvětlil ombudsman Stanislav Křeček správný postup, jak se lidé vyhnou sankčnímu vyřazení z evidence uchazečů o práci.

Vyřazení z evidence se vztahuje na celou dobu ode dne uzavření dohody. Pro nezaměstnané má vážné následky: *„Kromě toho, že lidé musí doplatit zdravotní pojištění, nemohou pak ani dostat dávky v hmotné nouzi, tedy příspěvek na živobytí nebo doplatek na bydlení. Za dobu vyřazení musí také vrátit vyplacenou podporu v nezaměstnanosti. To může být pro většinu nezaměstnaných likvidační,“* doplnila právnička Jana Lazarová, která se v Kanceláři ombudsmana specializuje na oblast zaměstnanosti.

Popsala také případ, kdy neohlášená brigáda zasáhla už tak napjatý rodinný rozpočet stěžovatelky, která musela vrátit podporu v nezaměstnanosti za čtyři měsíce. Celkem šlo o téměř 74 tisíc korun. *„Chyba byla bohužel na straně stěžovatelky. Do složité situace se nemusela dostat, kdyby splnila oznamovací povinnost a úřad práce včas o DPP informovala. Úřad práce by ji do evidence vůbec nezařadil a ona by se vyhnula dluhům,“* shrnula právnička.

Problémům mohou nezaměstnaní v evidenci úřadu práce předejít především sami, když budou přivýdělek důsledně oznamovat. Od 1. července mají zaměstnavatelé navíc novou povinnost informovat Českou správy sociálního zabezpečení kromě DPČ nově také o všech DPP. Do 20. srpna pak musí stihnout doplnit informace o dříve uzavřených dohodách. *„Úřady práce si budou moci ověřit, zda nezaměstnaný nějakou dohodu neuzavřel. To by mohlo zabránit extrémním případům, kdy lidé musí vracet podporu za dlouhé měsíce jenom proto, že zapomněli na trvající dohody z minulosti,“* věří ombudsman Stanislav Křeček.

- DPP a DPČ při evidenci na úřadu práce
- Leták - vyřazení z evidence uchazečů o práci

https://www.ochrance.cz/aktualne/ombudsman_v_dobe_letnich_brigad_upozornuje_na_povinnost_nezamestnanych_v_evidenci_uradu_prace_vcasne_nahlaseni_privydelku_usetri_neprijemnosti_i_penize